

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2019

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

EALAÍN

Gnáthleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuilleanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

CLÁR AN ÁBHAIR

Obair Chúrsa.....	4
Sceitseáil Beo-Ábhair.....	15
Stair agus Léirthuisctint na hEalaíne.....	18

Obair Chúrsa

200 Marc

OBAIR CHÚRSA
Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal
 Feic leathanach 14 áit a bhfaighidh tú sonraí ar an gcaoí
 a dtéitear i ngleic leis an difríocht idir Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal.

Roinn A Cumadóireacht Shamhlaíoch/Ábhar Neamhbheo				
A	20	Leabhar oibre: Taighde/Léirmhíniú ar an bhFoinse Phríomha	5 5 10	- Rogha foinse príomha/foinsí príomha iomchuí. <i>Ábharthacht an léirithe/raoin</i> - Taighde leanúnach agus imscrúdú ar an téama roghnaithe. - Anailís ar an bhfoinse phríomha/na foinsí príomha trí mheascán bealaí amhairc.
B	20	Leabhar oibre: Forbairt/Próiseas	15 5	- Smaointe a fhorbairt agus a thástáil, forbairt amhairc agus anótáilte, líníochtaí, staidéar ar dhathanna, meáin, gnéithe grianghrafadóireachta, etc. - Togra le hagaidh Saothar/Déantúsán Críochnaithe.
C	20	Déantúsán Críochnaithe: Gnéithe den Ealaín	20	- Comhdhéanamh agus eagrú spás 2T. - Úsáid as gnéithe ealaíne: líne, ton, cruth, foirm, uigeacht, dath, spás dearfach agus diúltach, cothromaíocht, teannas, codarsnacht, scála, etc.
D	20	Déantúsán Críochnaithe: Freagra Cruthaitheach Pearsanta	20	- Freagra aonair an iarrthóra tríd an úsáid a bhaintear as na meáin, ábhair, stíl, coincheapa, léiriú agus úrnuacht. - Feasacht ar chomaoineacha aeistéitiúla.
E	20	Déantúsán Críochnaithe: Toradh an Phróisis/Saothar Críochnaithe	20	- Tionchar foriomlán an déantúsáin chríochnaithe, caighdeán na Cumadóireachta Samhlaíche/an Ábhair Neamhbheo. - Tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann an Treoir don Obair Chúrsa.
IOMLÁN	100			

OBAIR CHÚRSA
Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal
 Feic leathanach 14 áit a bhfaighidh tú sonraí ar an gcaoí
 a dtéitear i ngleic leis an difríocht idir Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal.

Roinn B Ceardaíocht/Dearadh				
A	20	Leabhar oibre: Taighde/Léirmhíniú ar an bhFoinse Phríomha	5 5 10	- Rogha foinse príomha/foinsí príomha iomchuí. <i>Ábharthacht an léirithe/raoin</i> - Taighde leanúnach agus imscrúdú ar an téama roghnaithe. - Anailís ar an bhfoinse phríomha/na foinsí príomha trí mheascán bealaí amhairc.
B	20	Leabhar oibre: Forbairt/Próiseas	15 5	- Smaointe a fhorbairt agus a thástáil, forbairt amhairc agus anótáilte, líníochtaí, staidéar ar dhathanna, meáin, gnéithe grianghrafadóireachta, etc. - Togra le haghaidh Saothar/Déantúsán Críochnaithe.
C	20	Déantúsán Críochnaithe: Oiriúnacht & Freagra Cruthaitheach Pearsanta	10 10	- Na fadhbanna is léir sa Cheardaíocht/Dearadh roghnaithe a réiteach: foirm, feidhm, oiriúnacht, comaoineacha teicniúla, ábhair, féidearthacht maidir le cur i gcrích. - Úrnuacht/stíl aonair an iarrthóra agus a chur chuige/fhreagra.
D	20	Déantúsán Críochnaithe: Scileanna Ceardaíochta/Dearadh - Gnéithe Teicniúla	20	Déan tagairt dóibh seo a leanas: - Scileanna Ceardaíochta Aonair - leathanach 7 - Gnéithe Teicniúla an Dearaidh-leathanach 12
E	20	Déantúsán Críochnaithe: Toradh an Phróisis/Saothar Críochnaithe	20	- Tionchar foriomlán an déantúsáin chríochnaithe, caighdeán na Ceardaíochta/an Dearaidh chríochnaithe. - Tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann an Treoir don Obair Chúrsa.
IOMLÁN	100			

CEARDAÍOCHT NA HARDTEISTIMÉIREACHTA, 2019 – SCILEANNA CEARDAÍOCHTA

BAITÍC			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Íomhánna	5	Ba cheart don saothar - comhdhéanamh comhaontaithe agus cothromaithe a chruthú - gnéithe dearaidh a chuimsiú, e.g. dearfach/diúltach, sreabhadh, gluaiseacht, rithim, uigeacht, nascáil - íomhánna atá sainmhínithe go soiléir a bheith ann
	Ciaradh	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir cumas ó thaobh - tjanting a úsáid - scoilteadh agus féithiú a úsáid mar éifeachtaí maisiúcháin - éifeachtaí uigeacha a chruthú - obair a dhéanamh go cruinn
	Dath	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir - eolas ar úsáid dathanna agus na héifeachtaí a ghabhann leis a fheileann don bhaitic - inniúlacht san ord nach mór a leanúint chun fabraic a ruaimniú go héifeachtach - scil maidir le rogha na ndathanna a úsáideadh
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
LEABHARCHEARDAÍOCHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Rogha Ábhar	5	Ba cheart don iarrthóir - úsáid thomhaiste páipéir, fabraicí agus meán measctha pearsantaithe a thaispeáint - muinín a léiriú a eascraíonn as ábhair leabharcheardaíochta a láimhseáil - feasacht ar fhéidearthachtaí agus srianta na ceirde a thaispeáint - tuisctint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Meicníocht Dúnta	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar an tábhacht a bhaineann le teicnící tógála éifeachtacha. - gur ceart go mbeadh na meicníochtaí dúnta roghnaithe comhtháite i gceart leis an saothar críochnaithe
	Íomhánna	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - feidhm úsáide an phíosca a léiriú ar bhealach soiléir agus éifeachtach - cur leis an saothar críochnaithe
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
PEANNAIREACTH			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Léiriú	5	Ba cheart don iarrthóir - muinín i gceird na peannaireachta a thaispeáint - úsáid thomhaiste meán, páipéir ildaite, ábhar breise a úsáideadh nó a cuireadh leis a thaispeáint - feasacht a léiriú ar ról an léirithe / cumasc idir léiriú agus grafnóireacht a thaispeáint - feasacht a léiriú ar theicnící cuí agus léirmhínte dathanna
	Grafnóireacht	5	Ba cheart go dtaispeánfadh an t-iarrthóir - tógáil éifeachtach sa litreoireacht - fianaise ar scileanna grafnóireachta a gnóthaíodh - inniúlacht in uirlisí peannaireachta a úsáid
	Spásáil	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - spásáil chuí a léiriú - leagan amach cuí léiriú
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

SNOÍODÓIREACHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Ábhar	5	Ba cheart don iarrthóir - an mhuinín a léiriú a eascraíonn as ábhair snoíodóireachta a láimhseáil - feasacht ar na hairíonna a bhaineann le héifeachtaí solais a thaispeáint - feasacht a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun an deardh a chur i gcrích
	Struchtúr	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar thábhacht teicnící maithe snoíodóireachta - ar chúrsaí spásúla, scála, comhréire, maise, crutha, etc.
	Feidhm	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - a bheith tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann treoir an deardh (ceist an scrúdaithe) - a bheith snoite go cuí don bhailchríoch atá beartaithe
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
BRÓIDNÉIREACHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Rogha Ábhar	5	Ba cheart don iarrthóir - cúlra cuí a roghnú - tuisctint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Fuáil	5	Ba cheart don iarrthóir - greamanna bróidnéireachta éagsúla a úsáid - scil sna greamanna roghnaithe a thaispeáint
	Láimhseáil Ábhar	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir cumas ó thaobh - dathanna agus solas a úsáid go héifeachtach - éifeachtaí uigeachta agus rilífe a chruthú
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
TEICSTÍLÍ LÁMHPHRIONTÁILTE			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Patrún	5	Ba cheart don phatrún a úsáideadh - comhdhéanamh cothromaithe a chruthú - gnéithe deardh a chuimsiú e.g. dearfach/diúltach, sreabhadh, gluaiseacht, rithim, uigeacht, nascáil
	Úsáid Stionsail	5	Ba cheart don stionsal a úsáideadh - a bheith oiriúnach don mhóitíf dheardh roghnaithe - a bheith déanta i gceart as ábhar oiriúnach - íomhá shoiléir a tháirgeadh
	Forphriontáil	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir - eolas ar fhorphriontáil agus ar dhathanna an chúlra - eolas ar chomhshocrú - cumas dathanna oiriúnacha / cineálacha éagsúla ruaimeanna d'fhorphriontáil a roghnú
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

BLOCPHRIONTÁIL			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Blocghearradh	5	Ba cheart don iarrthóir - muinín i gceird an bhlocghearradh a thaispeáint - feasacht a thaispeáint ar airíonna an bhloic, agus na féidearthachtaí agus na srianta a ghabhann leis - feasacht a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun an dearadh a chur i gcrích
	Priontáil	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - fianaise ar thuiscint ar chomhshocrú agus ar phriontáil a thaispeáint - codarsnacht uigeachta, dathanna féideartha nó forphriontáil, éifeachtaí cúlra
	Codarsnacht	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir fianaise ar fheasacht ar ghnéithe dearadh a bhaineann le ceird na blocphriontála e.g. codarsnacht uigeachta, líne, crutha, datha
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
MIOTALÓIREACTH / TÓGÁIL			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Ábhar	5	Ba cheart do láimhseáil ábhar an iarrthóra - muinín i gceird na miotalóireachta a thaispeáint - feasacht ar fhéidearthachtaí agus srianta na ceirde a thaispeáint - tuiscint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Uirlisiú/ Tógáil	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar thábhacht teicnící éifeachtacha - ar fhéidearthachtaí agus srianta na n-uirlisí/n-ábhar atá á n-úsáid - ar an tábhacht a bhaineann le teicníocht mhaith
	Maisiúchán	5	Ba cheart do mhaisiúchán an tsaothair a chuirtear i láthair - úsáid thomhaiste dathanna trí chruan/péint, éifeachtaí solais, ábhar breise a cuireadh leis a thaispeáint - a bheith mar chuid thábhachtach den dearadh - a bheith curtha i gcrích mar is cuí
	Meáin	5	Ba cheart don saothar a tháirgtear tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
MÚNLÓIREACTH			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Ábhar	5	Ba cheart don iarrthóir - muinín agus é/i ag plé le hábhair múnlóireachta a thaispeáint - tuiscint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Struchtúr	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar thábhacht teicnící múnlóireachta éifeachtacha - ar mhúnlóireacht oiriúnach don bhailchríoch mholta - ar scála, comhréir, mais, cruth, etc. - ar chúrsaí spásála
	Bailchríoch	5	Ba cheart don teicníocht mhaisiúcháin a úsáideadh - feasacht a thaispeáint ar thitim an tsolais ar dhromchlaí agus ar phlánaí a léiriú - cur leis an saothar - a bheith mar chuid thábhachtach den dearadh - a bheith curtha i gcrích mar is cuí
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

PÓSTAER			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Leagan amach	5	Ba cheart don iarrthóir - inniúlacht ar leagan amach a thaispeáint - a bheith feasach ar chomhréiteach íomhánna agus clóghrafaíochta
	Clóghrafaíocht	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar an tábhacht a bhaineann le tógáil éifeachtach litreoireachta - ar chlóghrafaíocht atá oiriúnach don teachtaireacht - ar thábhacht an tsiombalachais i gcumarsáid ghrafach
	Grafaicí	5	Ba cheart don iarrthóir - dath agus íomhánna a láimhseáil ar bhealach a chuireann teachtaireacht an phóstaeir in iúl go héifeachtach - dathanna a roghnú chun aird a tharraingt - a bheith feasach ar an tsíceolaíocht agus na féidearthachtaí a bhaineann le dathanna - an teachtaireacht a chur in iúl ar bhealach soiléir
	Meáin	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
CRIADÓIREACHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Cré	5	Ba cheart don iarrthóir - muinín a thaispeáint i láimhseáil chré - tuisctint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Struchtúr	5	Ba cheart don iarrthóir - feasacht ar an tábhacht a bhaineann le teicnící tógála éifeachtacha a thaispeáint - a chinntiú go bhfuil na cluasa i gcomhréir leis na clúdaigh, agus go bhfuil siad cothromaithe agus gur féidir iad a láimhseáil go sábháilte - feasacht a thaispeáint ar an tábhacht a bhaineann le teicnící tógála oiriúnacha a roghnú
	Glónra/Maisiúchán	5	Ba cheart don ghlonra/maisiúchán a úsáideadh - úsáid thomhaiste cré-ábhair, glónra agus sliopa daite, éifeacht an tsolais ar dhromchlaí agus plánaí chun an saothar a fheabhsú a thaispeáint - a bheith mar chuid thábhachtach den dearadh - a bheith curtha i gcrích mar is ceart - a bhacáil ag an teocht cheart
	Meáin	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
PUIPÉADÓIREACHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Feidhm	5	Ba cheart don phuipéad - páirteanna gluaisteacha a bheith ann agus é a bheith múnlaith ar bhealach cuí chun an carachtar a chur in iúl - a bheith éadrom - a bheith éasca le láimhsiú
	Cur le Chéile	5	Ba cheart don iarrthóir - modhanna oiriúnacha a úsáid chun é a chur le chéile - a chinntiú go bhfuil ailt chearta cos agus lámh ann - a chinntiú go bhfuil na hoiriúintí agus na héadaí greamaithe go daingean den phuipéad
	Buanfas	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - a bheith tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann an treoir - a bheith tógtha le hábhair bhuanfasacha
	Meáin	5	Ba cheart don phuipéad críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

SCÁTHLÁNPHTHONTÁIL			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Íomhánna	5	Ba cheart do na híomhánna a úsáideadh - comhdhéanamh cothromaithe a chruthú - gnéithe dearaidh a chuimsiú e.g. sreabhadh dearfach/diúltach, gluaiseacht, rithim, uigeacht, nascáil
	Úsáid Stionsail	5	Ba cheart don stionsal a úsáideadh - a bheith oiriúnach don mhóitíf dhearaidh roghnaithe - a bheith déanta i gceart as ábhar oiriúnach - íomhá shoiléir a tháirgeadh
	Forphriontáil	5	Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir - eolas ar fhorphriontáil agus úsáid thomhaiste datha oiriúnaigh don chúlra - eolas ar chomhshocrú - inniúlacht gur féidir leis/léi dathanna oiriúnacha don fhorphriontáil a roghnú
	Meáin	5	Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint
FÍODÓIREACHT			
CUID D - Scileanna Ceardaíochta	Béim	5	Ba cheart go léireodh an fhíodóireacht - teannas ceart sa dlúth agus san inneach - aonfhoirmeacht sa chomhghlasáil agus sna déadailt - scáintí aonfhoirmeacha nuair is cuí
	Dlúthchiumhais	5	Ba cheart go n-úsáidfíodh an t-iarrthóir - dlúth oiriúnach - teannas réidh
	Úsáid Ábhar/Snátha	5	Ba cheart go léireodh an saothar críochnaithe - gné thadhlach - ciall don dath - struchtúr fíodóireachta
	Meáin	5	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

DEARADH NA HARDTEISTIMÉIREACHTA, 2019 – GNÉITHE TEICNIÚLA

C1 – LITREOIREACT AGUS PEANNAIREACT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Léiriú
		5	Peannaireacht/litreoireacht
		5	Spásáil/leagan amach
		5	Comhréiteach/cothromaíocht
C2 – LÍONÓILGHEARRADH AGUS PRIONTÁIL			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Líne/cruth/uigeacht
		5	Láidreacht/soiléire
		5	Forphriontáil/codarsnacht
		5	Comhréiteach/cothromaíocht
C 3 – FABRAICPHRIONTÁIL			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Patrún/cruth
		5	Teicnící: forphriontáil/ciaradh
		5	Cur i bhfeidhm dathanna
		5	Comhréiteach/cothromaíocht/nascáil
C 4 – BRÓIDNÉIREACT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Rogha ábhar/meán/cúlra
		5	Plean snáthaide
		5	Teicnící
		5	Comhréiteach/cothromaíocht
C 5 – FÍODÓIREACT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Léiriú uigeachta
		5	Plean fíodóireachta
		5	Ábhair/snáth
		5	Comhréiteach/cothromaíocht
C 6 – CRIADÓIREACT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Teicnící
		5	Struchtúr
		5	Feidhm
		5	Glónra/maisiúchán

C 7 – PUIPÉADÓIREACHT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Feidhm
		5	Cur le chéile
		5	Ábhair
		5	Léiriú carachtair
C 8 – LEABHARCHEARDAÍOCHT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Ábhair
		5	Ceangail/naisc/clúdach deannaigh
		5	Íomhánna/litreoireacht
		5	Cur le chéile
C 9 – DEARADH FÓGRAÍOCHTA			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Feidhm
		5	Leagan amach
		5	Clóghrafaíocht
		5	Grafaicí agus dathanna
C 10 – MÚNLÓIREACHT/SNOÍODÓIREACHT			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Feidhm
		5	Teicníc/ábhair
		5	Struchtúr
		5	Bailchríoch/solas
C 11 – SEITEANNA STÁITSE			
CUID D – Gnéithe Teicniúla	Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuiscint agus scileanna sna réimsí a leanas a thaispeáint:	5	Leagan amach
		5	Struchtúr
		5	Feidhm
		5	Tógáil/teicnící

An Ardteistiméireacht, Obair Chúrsa 2019

Ardleibhéil agus Gnáthleibhéil

Leagtar Obair Chúrsa Ealaín na hArdteistiméireachta amach mar scrúdpháipéar coiteann. Ciallaíonn sé seo go bhfaigheann iarrthóirí Ardleibhéil agus Gnáthleibhéil an t-ábhar spreagthach céanna agus nach mór dóibh tabhairt faoi na tascanna céanna agus iad i mbun a gcuid obair ealaíne a fhorbairt agus a chur i gcrích. Bítear ag súil le caighdeán níos airde ó iarrthóirí Ardleibhéil, áfach, ná mar a bhítear ag súil leis ó iarrthóirí Gnáthleibhéil.

D'fhonn an t-ailíniú ceart idir na caighdeáin a theastaíonn chun gráid a bhaint amach ag an dá leibhéil a chinntiú (H5=O1; H6=O2; H7=O3) baintear úsáid as scála tagartha agus an obair ar fad á marcáil ar an gcéad dul síos. Ansin, déantar na marcanna tagartha sin a thiontú ina marcanna Ardleibhéil nó Gnáthleibhéil de réir mar is cuí.

Ionas gur féidir é a chur i bhfeidhm go héasca, leagadh amach an scála tagartha i gcomhréir leis an scála Ardleibhéil. Dá réir sin, tar éis marc ar an scála tagartha a thabhairt d'Obair Chúrsa an iarrthóra, déantar an marc tagartha sin a thaifeadadh mar mharc deiridh an iarrthóra Ardleibhéil dá Obair Chúrsa, ach i gcás an iarrthóra Gnáthleibhéil déantar an marc a choigeartú chun an marc tagartha a thiontú ina mharc deiridh don Obair Chúrsa. Sa tábla thíos léirítear an t-ailíniú idir na gráid.

Grád Ardleibhéil	Grád Gnáthleibhéil	Marc tagartha	Marc Ardleibhéil	Marc Gnáthleibhéil
1		180 – 200	180 – 200	200
2		160 – 179	160 – 179	200
3		140 – 159	140 – 159	200
4		120 – 139	120 – 139	200
5	1	100 – 119	100 – 119	180 – 200
6	2	80 – 99	80 – 99	160 – 179
7	3	60 – 79	60 – 79	140 – 159
8	4	50 – 59	50 – 59	120 – 139
	5	40 – 49	40 – 49	100 – 119
	6	30 – 39	30 – 39	80 – 99
	7	20 – 29	20 – 29	60 – 79
	8	0 – 19	0 – 19	0 – 59

OBAIR CHÚRSA – an marc tagartha a thiontú ina mharc Gnáthleibhéil

I gcás an iarrthóra Gnáthleibhéil, déantar an marc tagartha a thiontú ina mharc deiridh mar seo a leanas:

- Más ionann an marc tagartha agus 120 nó níos mó tugtar 200 mar mharc deiridh.
- Más ionann an marc tagartha agus 60 ar a laghad ach má bhíonn sé faoi bhun 120 cuir 80 leis an marc tagartha chun teacht ar an marc deiridh.
- Más ionann an marc tagartha agus 1 ar a laghad ach má bhíonn sé faoi bhun 60 déan an marc tagartha a iolrú faoi dhó agus cuir 20 leis chun teacht ar an marc deiridh.
- Más ionann an marc tagartha agus 0 is é 0 an marc deiridh.

Marc Tagartha	Tiontú
120 nó níos mó	Bronn 200 marc
60 – 119	Cuir 80 marc leis
1 – 59	Iolraigh an marc tagartha faoi dhó agus cuir 20 marc leis
0	0

Sceitseáil Beo-Ábhair

50 Marc

Sceitseáil Beo-Ábhair**Iomlán 50 marc**

D'fhéadfadh go gcuimseofaí cineálacha éagsúla páipéar agus meán lena n-áirítear peann luaidhe, graifít, gualach, dúch agus scuab, criáin, péint, conté, etc. sna hábhair. Glacfar le meáin éagsúla a mheascadh.

Staidiúir 1:

Staidiúir ghearr (15 nóim.) 20 marc: tá raon leathan cuir chuige oiriúnacha don Gnáthleibhéal inghlactha, le líníocht gothaí mhear agus nod do chomhthéacs an chúlra san áireamh.

A	Comhdhéanamh	5	Déan tagairt dóibh seo a leanas: Úsáid na bileoige ina hiomláine; úsáid an spáis dhiúltaigh agus dhearfagh. Caithfear an cruth iomlán a thriail sa staidiúir mar a luaitear sa scrúdpháipéar. Gan aghaidh / aghaidh fholamh / staidiúir mhícheart = 4 mharc ar a mhéad. Leathfhíor / gan chosa = 4 mharc ar a mhéad. Leathanach gearrtha / cuid curtha leis an leathanach = 3 mharc ar a mhéad.
B	Comhréir	5	Déan tagairt dóibh seo a leanas: Cruinneas anatamaíoch na líníochta: an gaol idir na codanna agus an t-iomlán. Gan aghaidh / aghaidh fholamh / staidiúir mhícheart = 4 mharc ar a mhéad. Leathfhíor / gan chosa = 4 mharc ar a mhéad. Leathanach gearrtha / cuid curtha leis an leathanach = 3 mharc ar a mhéad.
C	Ton/Líne	5	Déan tagairt dóibh seo a leanas: - úsáid an tsolais agus an scáthaithe sa mheán roghnaithe chun cruth thríthoiseach a chur in iúl. - caighdeán/meáchan an scáthaithe nó na líne; úsáid meán.
D	Foirm/Toirt	5	Déan tagairt dóibh seo a leanas: an léiriú déthoiseach de dhaingne thríthoiseach an choirp trí mheáin nó teicníc ar bith, nó meascán díobh, línte san áireamh, a úsáid.
	Iomlán	20	

Staidiúir 2:

Staidiúir Fhada (30 nóim.): 30 marc: staidéar níos mionsonraí den chorp ná do staidiúir 1: ceann agus guaillí/leathfhíor nó fíor iomlán. Glacfar le líníocht mhionsonraithe agus líníocht láidir mhothúchánach araon.

A	Comhdhéanamh	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> Comhdhéanamh: úsáid na bileoige ina hiomláine, úsáid an spáis dhiúltaigh, nod do chomhthéacs an chúlra inghlactha. Rogha phearsanta ábhar agus meán. Gan aghaidh / aghaidh fholamh / staidiúir mhícheart = 5 mharc ar a mhéad. Staidiúir droma iomláin = 3 mharc ar a mhéad. Leathanach gearrtha / cuid curtha leis an leathanach = 4 mharc ar a mhéad.
B	Comhréir	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> Cruinneas anatamaíoch na líníochta. Ba cheart iarracht a dhéanamh ar an bhfíor iomlán nó ar rogha an chinn agus guaillí/leathfhíorach mar a luaitear sa staidiúir. Gan aghaidh / aghaidh fholamh / staidiúir mhícheart = 5 mharc ar a mhéad. Staidiúir droma iomláin = 3 mharc ar a mhéad. Leathanach gearrtha / cuid curtha leis an leathanach = 4 mharc ar a mhéad.
C	Ton/Líne	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> Úsáid an tsolais agus an scáthaithe sa mheán agus sna hábhair roghnaithe. Líníocht líneach a bhfuil léiriú aonair agus freagairt mhothúchánach ag eascairt as. Rogha phearsanta ábhar agus stíl-mheáin.
D	Foirm/Toirt	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> An chaoi a dtugann an léiriú déthoiseach dhaingne thríthoiseach an choirp le fios trí mheáin nó teicníc ar bith a úsáid, línte san áireamh.
E	Mionsonraí	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> Láimhseáil mhionsonraithe na fíorach nó gnéithe den fhíor nó de rogha an chinn agus guaillí/leathfhíorach chríochnaithe mar a luaitear sa staidiúir. Léiríonn inniúlacht i ngnéithe teicniúla agus comhdhéanaimh. Gan aghaidh / aghaidh fholamh / staidiúir mhícheart = 5 mharc ar a mhéad. Staidiúir droma iomláin = 3 mharc ar a mhéad.
	Iomlán	30	

Stair agus Léirthuiscint na hEalaíne

150 Marc

Roinn I – An Ealaín in Éirinn

C.1		Marcanna	Nótaí
A	Ainmnigh an láithreán seo.	5	
B	Déan cur síos agus plé ar an maisiúchán agus ar na teicnící snoíodóireachta a úsáideadh ar Chloch Cholbha 52.	20	15 marc as maisiúchán, 5 marc as teicnící snoíodóireachta.
C	Ainmnigh, déan cur síos agus plé achomair ar shampla amháin eile de shnoíodóireacht chloiche ón ré seo.	20	5 mharc as an ainm, 15 mharc as cur síos agus plé.
D	Léaráidí.	5	
	Iomlán.	50	

C.2		Marcanna	Nótaí
A	Feidhm Mhuince Bhrú Íochtair.	5	
B	Déan cur síos agus plé ar an dóigh a ndearnadh í agus bíodh tagairt agat don bhunábhar, do na teicnící agus don mhaisiúchán.	20	6/7/7
C	Ainmnigh, déan cur síos agus plé achomair ar dhéantúsán amháin eile ón ré seo.	15	5 mharc as an ainm, 10 marc as cur síos agus plé.
D	Léaráidí.	10	
	Iomlán.	50	

C.3		Marcanna	Nótaí
A	Feidhm Chros Mhaoine.	5	
B	Déan cur síos agus plé ar struchtúr agus ar mhaisiúchán na croise seo.	20	10 marc as struchtúr, 10 marc as maisiúchán.
C	Ainmnigh, déan cur síos agus plé achomair ar chros chloiche amháin eile a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.	15	5 mharc as an ainm, 10 marc as an bplé.
D	Léaráidí.	10	
	lomlán.	50	

C.4		Marcanna	Nótaí
A	Ainm an ailtire.	5	
B	Déan cur síos agus plé ar shuíomh agus ar struchtúr an fhoirgnimh seo.	20	10 marc as suíomh, 10 marc as struchtúr.
C	Déan cur síos agus plé ar dhá ghné mhaisiúla den fhoirgneamh seo.	15	8 marc as gné mhaisiúil amháin, 7 marc as an dara gné mhaisiúil.
D	Léaráidí.	10	
	lomlán.	50	

C.5		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an bpictiúr seo faoi na ceannteidil seo a leanas: • comhdhéanamh • teicnící agus úsáid dath(anna).	20	10 marc as comhdhéanamh, 10 marc as teicnící agus úsáid datha(nna).
B	Cad atá i gceist sa phictiúr seo? Tabhair fáthanna le do fhreagra.	15	
C	Eolas ginearálta faoi William Leech.	10	
D	Léaráidí.	5	
	Iomlán.	50	

C.6		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an saothar dealbhóireachta faoi na ceannteidil seo a leanas: • suíomh agus méid • foirm.	20	10 marc as suíomh agus méid, 10 marc as foirm.
B	Déan cur síos agus plé ar láimhseáil an chapail agus láimhseáil na fíorach sa saothar seo.	10	
C	Ainmnigh, déan cur síos agus plé achomair ar shaothar dealbhóireachta fíorach poiblí Éireannach amháin eile.	15	5 mharc as an ainm, 10 marc as an bplé.
D	Léaráidí.	5	
	Iomlán.	50	

C.7		Marcanna	Nótaí
A	Ainmnigh an saothar a roghnaigh tú.	5	
B	Déan cur síos agus plé ar an saothar a roghnaigh tú faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar • comhdhéanamh/foirm • teicnící agus úsáid comhábhar.	25	9/8/8
C	Eolas ginearálta faoin ealaíontóir roghnaithe.	10	
D	Léaráidí.	10	
	Iomlán.	50	

Roinn II – Ealaín na hEorpa (1000 AD – An Lá Inniu)

C.8		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an bhfuinneog dhaite seo faoi na ceannteidil seo a leanas: • feidhm • comhdhéanamh • dath(anna).	25	9/8/8
B	Déan cur síos agus plé achomair ar phríomhghnéithe na haitireachta Gotaí.	20	4 phointe x 5 mharc
C	Léaráidí.	5	
	Iomlán.	50	

C.9		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an saothar seo faoi na ceannteidil seo a leanas: • ábhar • leagan amach agus na teicnící dealbhóireachta a úsáideadh.	25	10/15
B	Ainmnigh, déan cur síos agus plé achomair ar shaothar amháin eile le healaíontóir eile a bhain leis an Luath-Renaissance.	20	5 mharc as an ainm, 15 mharc as cur síos agus plé.
C	Léaráidí.	5	
	Iomlán.	50	

C.10		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an bpictiúr seo faoi na ceannteidil seo a leanas: - ábhar agus comhdhéanamh - dath(anna) agus úsáid an tsolais.	20	5/5 5/5
B	Ainmnigh, déan cur síos agus plé achomair ar shaothar amháin eile le healaíontóir eile de chuid an Ard-Renaissance.	20	5 mharc as an ainm, 15 mharc as cur síos agus plé.
C	Léaráidí.	10	
	lomlán.	50	

C.11		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an saothar seo faoi na ceannteidil seo a leanas: - comhdhéanamh agus solas - ábhar agus láimhseáil na fíorach daonna.	35	9/9 9/8
B	Déan cur síos agus plé achomair ar an stíl Bharócach.	10	
C	Léaráidí.	5	
	lomlán.	50	

C.12		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an saothar seo faoi na ceannteidil seo a leanas: - ábhar agus comhdhéanamh - dath(anna) agus teicnící a úsáideadh.	25	6/6 6/7
B	Déan cur síos agus plé achomair ar an Impriseanachas.	20	4 phointe x 5 mharc.
C	Léaráidí.	5	
	lomlán.	50	

C.13		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an saothar seo faoi na ceannteidil seo a leanas: - ábhar agus comhdhéanamh - dath(anna) agus teicnící péintéireachta.	25	6/6 6/7
B	Ainmnigh, déan cur síos agus plé achomair ar shaothar amháin eile le Munch.	20	5 mharc as an ainm, 15 mharc as cur síos agus plé.
C	Léaráidí.	5	
	lomlán.	50	

C.14		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an saothar a roghnaigh tú faoi na ceannteidil seo a leanas: - ábhar agus comhdhéanamh - teicnící agus úsáid dath(anna)/solais.	25	6/6 6/7
B	Tabhair roinnt eolais ghinearálta faoin ealaíontóir a roghnaigh tú.	15	
C	Léaráidí.	10	
	Iomlán.	50	

Roinn III – Léirtheiscint na hEalaíne

C.15		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar na héifeachtaí físe agus ar na teicnící a úsáideadh i scannán beo-aicsin ainmnithe ar bith faoi na ceannteidil seo a leanas: • suíomh/seit scannáin • feisteas/smideadh • éifeachtaí speisialta/obair cheamara.	25	5 mharc as an ainm, 6/7/7
B	Cuir in iúl do smaointe amhairc faoi choinne scannáin beo-aicsin gearr, bunaithe ar ábhar béaloidis nó ar fhinscéal. Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	15	
C	Léaráidí.	10	
	Iomlán.	50	

C.16		Marcanna	Nótaí
A	Ainm gailearaí, músaeim nó ionad léirmhíniúcháin, cur síos agus plé ar dhá dhéantúsán spéisiúla.	25	5 mharc as an ainm, 10/10
B	Mol trí shlí a bhféadfadh gailearaithe ealaíne, músaeim nó ionaid léirmhíniúcháin idirghníomhaíocht agus cumarsáid a dhéanamh leis an bpobal san am atá le teacht. Tabhair fáthanna le do mholtaí.	15	3 x 5
C	Léaráidí.	10	
	Iomlán.	50	

C.17		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an seastán taispeána earraí faoi na ceannteidil seo a leanas: • éifeacht ó thaobh amhairc de • úsáid dath(anna) • litreoireacht.	30	3 x 10
B	Mol dearadh faoi choinne seastán taispeána do lóin scoile shláintiúla. Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	15	
C	Léaráidí.	5	
	Iomlán.	50	

C.18		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar an íomhá faoi na ceannteidil seo a leanas: • íomhánna • leagan amach • dath(anna).	30	3 x 10
B	Mol dearadh do shaothar ealaíne sráide faoi choinne maisiú a dhéanamh ar fhoirgneamh atá in anchaoi i do cheantar. Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	15	
C	Léaráidí.	5	
	Iomlán.	50	

C.19		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar ionad súgartha faoi na ceannteidil seo a leanas: • suíomh/seit • trealamh agus áiseanna • sláinte agus sábháilteacht.	25	8/9/8
B	Mol dearadh do phíosa trealaimh i gclós súgartha bunaithe ar bhláthanna nó ar fheithidí. Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	15	
C	Léaráidí.	10	
	Iomlán.	50	

C.20		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar phíosa éadaí spóirt faoi na ceannteidil seo a leanas: • rogha fabraice • úsáid dath(anna) • gnéithe speisialta.	25	8/8/9
B	Mol dearadh faoi choinne feistis nua le haghaidh foireann spóirt i do cheantar. Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	15	
C	Léaráidí.	10	
	Iomlán.	50	

C.21		Marcanna	Nótaí
A	Déan cur síos agus plé ar lógó a bhfuil cur amach agat air, faoi na ceannteidil seo a leanas: • cruth/foirm • íomhánna/litreoireacht • dath(anna).	25	8/9/8
B	Mol dearadh faoi choinne lógó le húsáid ag cuideachta seodra nó ag cuideachta athchúrsála. Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	15	
C	Léaráidí.	10	
	Iomlán.	50	

Leathanach Bán

